

STANJE U HRVATSKOM PRAVOSUĐU

Godišnje programsko izvješće za 2021. godinu

Centar Miko Tripalo se već dugi niz godina bavi pitanjima vladavine prava i pravosuđa. U brojnim međunarodnim usporedbama hrvatski sudski sustav pokazuju nepovoljne rezultate u pogledu trajanja postupaka te percepcije javnosti o političkim i ekonomskim utjecajima na sudstvo. Neefikasnost sudstva ogleda se i u visokom broju sudaca u odnosu na broj stanovnika te visokih rashoda u odnosu na bruto društveni proizvod. Povjerenje javnosti u sudstvo je nisko, sudstvo je nedovoljno transparentno, a postoje i indicije o povezanosti dijela sudačkih krugova s političkim strukturama. Oni koji su ovlašteni za pokretanje stegovnih postupaka prema sucima koji narušavaju principe sudačke etike vrlo su neskloni primjenjivati svoje ovlasti. Istodobno, sudstvo uživa potpunu samostalnost ne samo u donošenju presuda nego i u imenovanju sudaca, pokretanju stegovnih postupaka te odlučivanju o izboru Državnog sudbenog vijeća (DSV).

Od 2020. godine Centar Miko Tripalo provodi program *Stanje u hrvatskom pravosuđu* koji se fokusira na transparentnost i odgovornost pravosudnog sustava s ciljem davanja doprinosa uklanjanju gore navedenih nedostataka.

U sklopu programa u 2021. godini provedene su sljedeće aktivnosti:

SKUPOVI

1. STANJE U HRVATSKOM PRAVOSUĐU

Znanstveni skup održan je 30. rujna 2021. godine, u dvorani Pravnog fakulteta u Zagrebu.

Organizator:

Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo

Moderator:

Neven Mates, Centar Miko Tripalo

Govornici:

Vedran Đulabić, Pravni fakultet u Zagrebu i Centar Miko Tripalo

Alan Uzelac, Pravni fakultet u Zagrebu i Centar Miko Tripalo

Ivo Josipović, Pravni fakultet u Zagrebu i Centar Miko Tripalo

Mihajlo Dika, Pravni fakultet u Zagrebu i Centar Miko Tripalo

Viktor Gotovac, Pravni fakultet u Zagrebu i Centar Miko Tripalo

Neven Mates, Centar Miko Tripalo

Tvrtko Jakovina, predsjednik Upravnog odbora Centra Miko Tripalo

O skupu:

Ovim skupom Centar Tripalo želio je doprinjeti javnoj raspravi o povećanju transparentnosti u hrvatskom pravosuđu, a s ciljem jačanja njegovog ugleda u javnosti, odgovornosti kao i efikasnosti. U tom kontekstu, krajem 2020. godine Centar je proveo anketu o tome što hrvatski pravnici misle o situaciji u pravosuđu, koja je dijelom bila potaknuta nepovoljnim rezultatima objavljenim u publikaciji Europske komisije *EU Justice Scoreboard*. Osim ocijene stanja, naša anketa je tražila i mišljenje pravnika o nekim mogućim reformama koje bi odgovorile na slabosti uočene u navedenoj publikaciji Komisije. U prvom dijelu skupa kroz prezentaciju rezultata naše ankete sudionici su mogli čuti što o pravosuđu misle pravnici, dok je drugi dio skupa bio posvećen panel raspravi o mogućim mjerama za povećanje njegove transparentnosti i društvene odgovornosti.

2. ŠTO DONOSI ZAKON O SPRJEČAVANJU SUKOBIA INTERESA?

Okrugli stol održan je 25. listopada 2021. godine, u dvorani Hrvatskog novinarskog društva.

Organizatori:

Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo i
GONG

Moderatorica:

Oriana Ivković Novokmet, GONG

Govornici:

Vanja Mladineo, izvršna direktorica Centra Miko Tripalo

Oriana Ivković Novokmet,

Vedran Đulabić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Centar Miko Tripalo

Viktor Gotovac, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Centar Miko Tripalo

Nikola Grmoja, Most

Davorin Ivanjek, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa

Mirjana Juričić, sutkinja Visokog upravnog suda Republike Hrvatske

Neven Mates, Centar Miko Tripalo

Nataša Novaković, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa

Ivan Obadić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Centar Miko Tripalo

Dalija Orešković, Centar

Sunčana Roksandić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, članica Vijeća Gonga

Maja Vitaljić, Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske

O skupu:

Ovaj okrugli stol organiziran je povodom Prijedloga zakona o sprječavanju sukoba interesa koji je u tom trenutku bio u fazi javnog savjetovanja. Okupio je pravne stručnjake, predstavnike političkih stranaka, Ministarstva pravosuđa i uprave, Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa. Tijekom rasprave, željelo se naglasiti ključne promjene koje Zakon donosi te kako će se zakonske promjene odraziti na položaj Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa.

ISTRAŽIVANJA I ANALIZE

- ✓ Objavljeni sažeci rezultata ankete Stanje u hrvatskom pravosuđu
(<https://pravosudje.tripalo.hr/wp-content/uploads/sites/5/2023/07/Sazetak-rezultata-ankete.pdf>)

U brojnim međunarodnim komparativnim analizama hrvatsko pravosuđe dobiva slabe ocijene, kako u pogledu efikasnosti i brzini donošenja presuda, tako i u objektivnom suđenju, to jest izbjegavanju političkih i ekonomskih pritisaka na sudske odluke. Pored toga hrvatsko pravosuđe je relativno skupo po svojim rashodima u odnosu na društveni proizvod, a broj sudaca u odnosu na populaciju je jedan od najviših u EU. U ovoj anketi htjeli smo prvo provjeriti da li takve nepovoljne ocijene dijele i hrvatski pravnici. Drugo, htjeli smo saznati kako oni tumače uzroke takve nezadovoljavajuće situacije te, treće što konačno oni misle o nekim mogućim reformama koje bi umanjile uočene slabosti. Anketa pokazuje da nepovoljni nalazi u međunarodnim komparacijama nisu slučajni i da znatan broj hrvatskih pravnika dijeli negativne ocijene o zabrinjavajućem stanju pravosuđa u mnogim njegovim aspektima. U rezultatima ankete se također mogu naći mnoge sugestije za moguće reformske mjere s ciljem uklanjanja uočenih slabosti.

DOKUMENTI

- ✓ Objavljene Preporuke Centra Miko Tripalo za povećanje transparentnosti i odgovornosti hrvatskog sudstva (https://pravosudje.tripalo.hr/wp-content/uploads/sites/5/2023/07/Preporuke-CMT-za-povecanje-transparentnosti-i-odgovornosti-hrvatskog-sudstva_11zon.pdf)
- ✓ Sudjelovali na e-Savjetovanju
 - Prijedlog novog Zakona o sprečavanju sukoba interesa
 - Prijedlog izmjena Zakona o sudovima